KAMMARRÄTTEN

KR RÄTTSFALL

Anställds förmån att från sin arbetsgivare inköpa bil till reducerat pris.

En person — här kallad A — uppgav i sin år 1954 avlämnade självdeklaration uppburen kontantlön såsom tjänsteman hos ett bilbolag (tillverkning av personbilar).

Sedan vederbörande TI inhämtat, att A under år 1953 av bolaget inköpt en å dess verkstäder tillverkad bil, därvid inköpspriset understigit det officiella detaljhandelspriset, anhöll TI om uppgift rörande köpeskillingen ävensom beträffande den prisreduktion, A på grund av sin anställning hos bolaget åtnjutit.

Till svar härå upplyste bolagets ombudsman, att köpeskillingen för den av A förvärvade bilen uppgått till 7.770 kr och att priskontrollnämnden godkänt ett högsta pris av 8.750 kr vid saluförande av ifrågavarande märke genom bolagets återförsäljare med ensamrätt beträffande Sverige. Under framhållande därav att även andra av de anställda inköpt bilar hos bolaget till samma pris, meddelade bolaget jämväl följande. Bolaget hade gentemot återförsäljaren förbehållit sig rätt till bilförsäljning direkt till de vid bolaget anställda. Därvid voro dessa villkor gällande. Försäljningspriset är satt något högre än till återförsäljaren. Bolaget avstår ingen del av sin vinst och den anställde erhåller ingen rabatt av bolaget; däremot bortkopplas en mellanhand och dennes ersättning för försäljningsarbete m. m. bortfaller; anledningen till direktförsäljning har varit och är alltjämt dels att snabbare och mer omedelbart erhålla uppgifter om, hur bilen sköter sig i allmänhetens hand dels ock ett intresse för bolaget ur reklamsynpunkt att de anställda kör i en av bolaget tillverkad bil; försäljningen till de anställda sker också på sådana tider då svårighet föreligger för återförsäljaren att sälja bilar, varför försäljningen till dem är stoppad under tiden från och med den 1 mars till och med den 31 juli; den anställdes bilinköp är begränsat till att bilen användes för eget bruk; vidare uppställes krav på viss anställningstid; den anställdes ekonomiska förhållande tages även i betraktande; i samband med köpet får denne påteckna en hembudsförbindelse; den anställde kan sålunda icke realisera bilen och göra förtjänst på affären.

Innehållet i omförmälda förbindelse var i huvuddrag följande: — — — jag härmed förbinda mig att under en tid av ett år från leveransdagen icke avhända mig bilen utan att först ha skriftligen hembjudit den till ... (återförsäljare) för köp. Jag förklarar vidare, att denne, som äger att i samband med hembudet besiktiga bilen, är berättigad att övertaga och köpa-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:08

ren skyldig att försälja densamma till det belopp, varom överenskommelse träffas, dock högst utgiven köpeskilling med det avdrag för värdeminskning, som fastställes vid opartisk värdering. Vill återförsäljaren begagna sig av överlåtelserätten, skall skriftligt meddelande därom avlåtas till mig inom sju dagar, efter det att bilen hembjudits till återförsäljaren och denne beretts tillfälle att besiktiga densamma. Vid uraktlåtenhet att fullgöra denna förbindelse är jag skyldig att erlägga ett vite, utgörande 30 % av den av mig utgivna köpeskillingen, vilket belopp skall till återförsäljaren omedelbart inbetalas för att oavkortat överlämnas till Sveriges Automobilhandlareförbund — — —

Hos vederbörande PN framställde TI yrkande med avseende å A :s inkomsttaxering ifrågavarande år; därvid anförde TI bl. a. följande. Utgångspunkten för värderingen av den utav A åtnjutna förmånen vid bilköpet borde vara det officiella detaljhandelspriset, oavsett huruvida det erlagda beloppet överstigit eller icke uppgått till det pris, återförsäljaren skulle ha erlagt för bilen; emellertid borde viss hänsyn tagas till de vid försäljningen stipulerade villkoren, varför värdet icke borde upptagas till den siffermässiga prisnedsättningen utan till — förslagsvis — 600 kr.

A, som blev delgiven yrkandet ifråga, inkom med erinringar, däri denne yttrade bl. a. följande. Såväl av förarbeten till lagstiftningen på hithörande område som av praxis torde kunna utläsas, dels att man kunde ifrågasätta, huruvida en dyl. förmån vore skattepliktig, och dels att — även om så vore fallet — densamma icke kunde åsättas något ekonomiskt värde. Som bekant vore försäljningen av bilar störst under tiden mars—juli; ett hinder att därunder inköpa bil vore till nackdel för den anställde; för övrigt vore bilhandlare i regel mera benägna att ge sina kunder rabatt under s. k. dödsäsong; om A bestämt sig för att köpa bil av annat märke än det av bolaget tillhandahållna eller av bolaget tillverkad bil direkt från återförsäljaren, hade han kunnat få viss rabatt; även om denna rabatt endast undantagsvis kunde förmodas vara lika stor som i förevarande fall, måste den till följd av den begränsade tidsperioden för inköpet avsevärt överstiga den genomsnittliga rabatt, annan köpare kunde räkna med; intoge man den fiskala sidans ståndpunkt, måste vid förmånens värdering en skälig, uppskattad rabatt frånräknas detaljpriset. Begränsningen att använda inköpt bil allenast för eget bruk hade aldrig behövt föreskrivas av bolaget, om den icke utgjort en för den anställdes handlingsfrihet betungande inskränkning; en dyl. begränsning kunde i det enskilda fallet anses såsom en större eller mindre nackdel, beroende på köparens personliga läggning m. m.; när det gällde värderingen av förmånen, måste man dock utgå från nackdelens storlek hos en genomsnittsköpare och då kunde man ej bortse från att tillmäta denna ett ekonomiskt värde. På grund av hembudsskyldigheten vore vinst för en anställd köpare utesluten; i och med att priserna på bilmarknaden vore mycket instabila innebure denna inskränkning en icke obetydlig nackdel. Köparen hade att foga sig i att den av honom erlagda köpeskillingen bleve lagd till grund för beräkning av den köpeskilling, han vid försäljningen skulle bekomma; i den mån han såsom den fiskala sidan gjort gällande haft viss fördel vid bilens inköp, skulle denna fördel försvinna vid densammas försäljning. TI :s upp-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:08

skattning av nackdelarna till cirka 40 % av bruttoförmånen toge icke hänsyn till möjlig rabatt vid köp hos detaljhandlare och vore därför missvisande. Det syntes A troligt, att man vid ett försök till värdering av nackdelarna skulle framkomma till ett resultat, som i allt fall icke understege värdet av den påstådda förmånen. Då nackdelarna inträdde samtidigt som denna påstådda förmån, borde de anses helt och hållet neutralisera värdet av densamma. Därför borde någon beskattning icke förekomma. — Av K. M:ts utslag den 4 nov. 1947 (not. 1353 i RÅ årg. 1947) framginge, att till beskattning upptagits vad en person uppburit i rabatt å varor, inköpta från dennes arbetsgivare. Enligt A:s förmenande hade troligen fråga varit om en rabatt, som överstege rabatt, som *eljest* lämnades av rörelseidkare, medan i det aktuella fallet arbetsgivaren uttagit ett högre pris än vad som förekomme vid överlåtelse av bilar till återförsäljaren.

TI genmälte, att de hos bolaget anställda erhållit rätt till rabatt, som ej tillkomme andra privatpersoner samt att, då förmånen vore direkt avhängig av tjänsteförhållandet och densamma icke uttryckligen undantagits från beskattning eller eljest vore av sådan art, att beskattning på grund av särskilda omständigheter icke borde ifrågasättas, förmånen torde vara av skattepliktig natur.

PN ansåg rättigheten för de hos bolaget anställda att till nedsatt pris inköpa bil innefatta sådan förmån, som enligt 32 § 1 mom. KL. vore att hänföra till intäkt av tjänst; beträffande värdesättningen av sagda förmån fann PN med hänsyn till förhållandena i målet densamma ej kunna åsättas högre värde än skäliga ansedda 400 kr, med vilket belopp A:s inkomst av tjänst sålunda höjdes.

En ledamot av PN var skiljaktig och förklarade, att enligt hans uppfattning förmånen i fråga ej vore att hänföra till skattepliktig intäkt.

Över PN:s beslut anförde A besvär hos KR., därvid A yrkade, att förmånen ej måtte upptagas såsom skattepliktig intäkt.

TI hemställe i sin över besvären avgivna förklaring om ogillande av dessa.

Bolaget inkom den 10 nov. 1955 till KR. med en skrivelse, däri meddelades, att det f. n. vore möjligt att i allmänna marknaden inköpa bil av det utav bolaget tillverkade märket till lägre pris än det, bolaget tillämpade gentemot de anställda.

Genom utslag den 20 dec. 1955 resolverade KR. bl. a. följande. Enligt vad handlingarna i målet utmärkte hade A under beskattningsåret begagnat sig av honom tillkommande förmån på grund av anställning hos bolaget att till nedsatt pris inköpa en personautomobil. Jämlikt grunderna för gällande skattelagstiftning finge värdet av sådan förmån i princip anses utgöra skattepliktig intäkt. I förevarande fall måste emellertid vid värdesättningen av förmånen beaktas förhållandena på bilmarknaden samt de av bolaget i samband med inköpet stipulerade villkoren. Med hänsyn härtill funne KR., att den förmån, som A erhållit genom att utnyttja möjligheten att inköpa bil till nedsatt pris, icke kunde åsättas något värde att beskatta såsom inkomst för A. På grund härav funne KR. rättvist nedsätta A:s inkomsttaxering med 400 kr.

(Av arbetsgivare lämnat bidrag till anställd persons semesterresa ansågs utgöra skattepliktig inkomst, se härom RÅ. 1934

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:08

ref. 9; däremot icke förmån av s. k. dagdricka, 1946 ref. 19).

Avdrag för kostnader för uttagande av inteckningar m. m.

Besvär av S. Bostadsfastighetsförening angående inkomsttaxering år 1953. — Föreningen, som under beskattingsåret i sparbank erhållit inteckningslån i nyuppförda byggnader, yrkade i sin deklaration avdrag för kostnader för uttagande av inteckningar med 930 kr. och för registreringsbevis med 24 kr. TN vägrade avdragen, enär fråga var om engångskostnader. Hos PN yrkade föreningen att erhålla avdragen, och hänvisade till RÅ 1945 ref. 18 och 1949 not. 154. Av dessa rättsfall syntes enligt föreningen böra utläsas, att inteckningskostnader vore att jämställa med ränteutgifter. TI ansåg, att avdragen borde vägras, då kostnaderna voro hänförliga till föreningens nybyggnader under beskattningsåret. PN avslog föreningens yrkande. Genom utslag den 7/6 1955 medgav KR avdragen.

Anm.: Avdrag för inteckningskostnader torde böra medgivas, när kostnaderna hänföra sig till bevarandet av fastighetsinnehavet. Jämför förutom ovannämnda rättsfall även RÅ 1949 not. 1020 — avdrag medgivet för inteckningskostnader rörande nybyggnad i förvärvskällan annan fastighet. I RÅ 1934 not. 182 vägrades däremot avdrag för kostnader för relaxation av inteckningar i samband med avstyckning och försäljning.

N. K.

Fest i samband med invigning av nya fabrikslokaler.

Besvär av AB N. Automobilfabrik angående inkomsttaxering år 1949. — Bolaget hade i oktober 1948 inbjudit 450 personer till en fest för invigning av bolagets nya fabrikslokaler. Festens program omfattade besök i de nya lokalerna, utställning av olika bil- och traktortyper, visning av film med demonstration av en ny traktor samt bankett i den nya maskinhallen. De inbjudna omfattade 53 representanter för statliga och kommunala myndigheter m. fl., 53 representanter för svenska och utländska leverantörer och affärsförbindelser, 40 representanter för motororganisationer, bilhandelns och industriens organisationer samt pressen, 75 egna återförsäljare samt 229 egen personal. Bolagets omsättning cirka 33 miljoner kr. KR förklarade, att bolaget med hänsyn till i målet upplysta omständigheter finge anses berättigat till avdrag för ifrågavarande fest med hela det yrkade beloppet, 27.875 kr. (KR:s utslag den 15/12 1955.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:08